

Inleiding persconferentie OFS voorjaar 2026 door Olaf Sleijpen

(De slides van de presentatie staan onderaan)

Goedemorgen allemaal en van harte welkom bij deze persbriefing over ons Overzicht Financiële Stabiliteit, voorjaar 2026.

Ik wil beginnen met een korte uiteenzetting van de belangrijkste risico's voor de Nederlandse financiële stabiliteit en daarna beantwoord ik graag jullie vragen.

De risico's voor het Nederlandse financiële stelsel blijven hoog. *(zie slide 2)*

Dat komt door de aanhoudende politieke en economische onzekerheid.

In de afgelopen jaren hebben schokken elkaar in hoog tempo opgevolgd. Daar is dit jaar het conflict in het Midden-Oosten bij gekomen, waardoor de mondiale onzekerheid verder is toegenomen.

Anders dan het prachtige voorjaarsweer buiten, blijft daarmee mijn eerdere waarschuwing van "code oranje" voor de financiële stabiliteit van kracht.

De gevolgen van dit conflict ervaren veel mensen op dagelijkse basis.

Ze schrikken bijvoorbeeld wanneer ze moeten betalen aan de pomp of in de supermarkt, of wanneer hun hypotheekrente wordt herzien.

Zulke zorgen zijn concreet en begrijpelijk.

Onze risicotabel benadrukt dat we op de korte termijn drie belangrijke en samenhangende risico's voor de Nederlandse financiële stabiliteit zien, namelijk geopolitieke spanningen, een hoge cyberdreiging, en een grote kans op een prijscorrectie op financiële markten.

Van die risico's wil ik er graag één uitlichten, omdat ik me daar op dit moment het meest zorgen om maak en dat is de cyberdreiging *(zie slide 3)*.

De cyberdreiging is toegenomen door nieuwe vormen van kunstmatige intelligentie – waaronder Mythos.

De zogenaamde “frontier” AI-modellen zijn zo snel en slim dat zij zelf autonoom aanvallen kunnen uitvoeren omdat ze de zwakke plekken in de beveiliging in slechts enkele minuten hebben gevonden.

Bovendien zijn deze nieuwe AI-modellen beter in staat om kwetsbaarheden zelfstandig uit te buiten en stellen zij daarmee een grotere groep kwaadwillenden in staat om geavanceerde aanvallen uit te voeren.

Dit vergroot de noodzaak om kwetsbaarheden sneller op te lossen, waardoor bestaande processen om IT-systemen te beschermen steeds meer onder druk komen te staan.

Deze ontwikkeling raakt niet alleen financiële instellingen.

Het is ook relevant voor de vitale infrastructuur, zoals energie en telecom, waar de financiële sector van afhankelijk is.

En hetzelfde geldt voor digitale leveranciers zoals softwarebedrijven.

Daarom is dringend actie nodig.

Zowel van financiële instellingen als van beleidsmakers.

Voor financiële instellingen, en daar reken ik ook centrale banken bij, is het belangrijk om de digitale weerbaarheid verder te versterken.

Dat kan via drie pijlers, namelijk *voorkomen*, *voorzien* en *versterken*.

I. *Voorkomen* kan door de basis op orde te brengen.

Dat betekent een goed zicht op kwetsbaarheden en hoe deze verholpen worden.

Ook strikte eisen aan kritieke derde partijen zijn in dat kader belangrijk.

II. *Voorzien* vraagt om het tijdig anticiperen op nieuwe cyberdreigingen via bijvoorbeeld scenario-analyses en testen.

Ook binnen de keten van kritieke derde partijen.

Het is belangrijk wanneer financiële instellingen zelf ook AI inzetten om detectie te verbeteren.

Hoe geavanceerder de modellen die hiervoor worden gebruikt, des te beter.

III. *Versterken* raakt onder meer aan het oplossen van kwetsbaarheden. Het is belangrijk om dit proces te versnellen en versterken, aangezien de dreiging constant aanwezig is.

Dit kan onder meer door de capaciteit om software te beveiligen ("patchen") uit te breiden, dit proces te automatiseren en scherp te prioriteren welke bedreigingen eerst verholpen moeten worden. Tegelijk zijn incidenten niet altijd te voorkomen, waardoor effectieve uitwijkmogelijkheden belangrijker worden.

Ook cross-sectorale crisisoefeningen zijn hierbij belangrijk.

Dit alles zal in veel gevallen om aanvullende IT-investeringen vragen. Gelukkig maken veel Nederlandse financiële instellingen momenteel gezonde winsten, wat ruimte biedt om de benodigde investeringen op te vangen.

Ook voor beleidsmakers ligt er een belangrijke taak.

Vanwege het grensoverschrijdende karakter van deze AI-ontwikkeling is internationale samenwerking en kennisdeling essentieel.

Dit vraagt om een gecoördineerde Europese aanpak, met intensieve samenwerking tussen publieke en private partijen om kwetsbaarheden op te sporen en te verhelpen, zowel binnen als buiten de financiële sector.

Daarnaast is het van belang dat de EU inzet op de verdere ontwikkeling van eigen generatieve AI-modellen die onze weerbaarheid en groeipotentieel kunnen vergroten.

De rapporten van Draghi en Letta hebben de benodigde ingrediënten hier al voor geleverd.

Voor de financiële stabiliteit is het belangrijk om de veranderende cyberdreiging niet op zichzelf te bezien. (*zie slide 4*)

De belangrijkste drie risico's die we in het OFS benoemen – namelijk geopolitieke spanningen, de toenemende cyberdreiging en de kans op een prijscorrectie op financiële markten – hangen in sterke mate met elkaar samen.

Ze kunnen elkaar bovendien versterken en doorwerken in andere kwetsbaarheden, zoals de schuldhoudbaarheid van overheden.

Ze vormen daarmee potentieel een "giftige cocktail" voor de financiële stabiliteit.

Deze "giftige cocktail" kan zich op verschillende manieren manifesteren.

Zo kan een aanhoudend conflict in het Midden-Oosten correcties op financiële markten versterken.

Bijvoorbeeld omdat marktpartijen – die lijken te anticiperen op een snelle oplossing van het conflict – hun inflatie- en groeiverwachtingen moeten bijstellen.

Daarnaast worden cyber- en hybride aanvallen steeds nadrukkelijker onderdeel van geopolitieke spanningen.

En juist in tijden van marktonrust kunnen digitale aanvallen op de financiële sector het vertrouwen verder ondermijnen.

Vertrouwensverlies is bovendien lastiger te managen omdat mondiale samenwerking onder druk staat.

Minder internationale uitwisseling van informatie en beleidscoördinatie die moeizamer verloopt, kunnen een beleidsreactie vertragen, waardoor schokken harder aankomen en langer aanhouden.

Een ander voorbeeld van hoe de risico's samenhangen is zichtbaar op financiële markten.

De *rally* op aandelenmarkten wordt bijvoorbeeld sterk gedreven door een beperkt aantal grote AI- en technologiebedrijven.

Beleggers maken zich weinig zorgen over de forse investeringen die nodig zijn voor de ontwikkeling van AI.

Maar juist bij nieuwe technologie zijn winsten onzeker en hangen ze af van hoe snel die technologie wordt toegepast.

Deze onzekerheid werkt onder meer door op de markt voor private credit, die momenteel onder een vergrootglas ligt.

Zo is inmiddels ongeveer een vijfde van de private creditleningen verstrekt aan softwarebedrijven, waarvan het bedrijfsmodel onder druk staat als gevolg van AI.

Gelukkig is het niet alleen kommer en kwel.

Het positieve nieuws is dat onze financiële sector er goed voor staat. (zie *slide 5*). De meeste instellingen hebben stevige buffers en gezonde winsten. Ook de reële economie houdt zich – gezien de onrust in de wereld – relatief goed.

Tegelijk kunnen we niet stil zitten.

De aanhoudende geopolitieke spanningen en hoge economische onzekerheid vragen actie om de weerbaarheid te versterken.

Dit kunnen financiële instellingen zelf onder andere doen met scenarioanalyses, stresstesten en voldoende buffers.

Daarnaast blijft op systeemniveau een robuust en effectief macroprudentieel raamwerk belangrijk.

Daarbij zien we ruimte om dat raamwerk op onderdelen te vereenvoudigen, bijvoorbeeld via verdere harmonisatie op Europees niveau.

Dit moet echter niet leiden tot een verzwakking van het raamwerk en de buffers.

Tot slot is verdere Europese samenwerking belangrijk om de weerbaarheid en concurrentiekracht van de economie te vergroten.

Dit kan onder meer door de interne markt te versterken en kapitaalmarkten te verdiepen.

2. Slides

Slide 1. Introductie

Overzicht Financiële Stabiliteit
voorjaar 2026

Persconferentie 26 mei

DeNederlandscheBank
EUROSYSTEEM

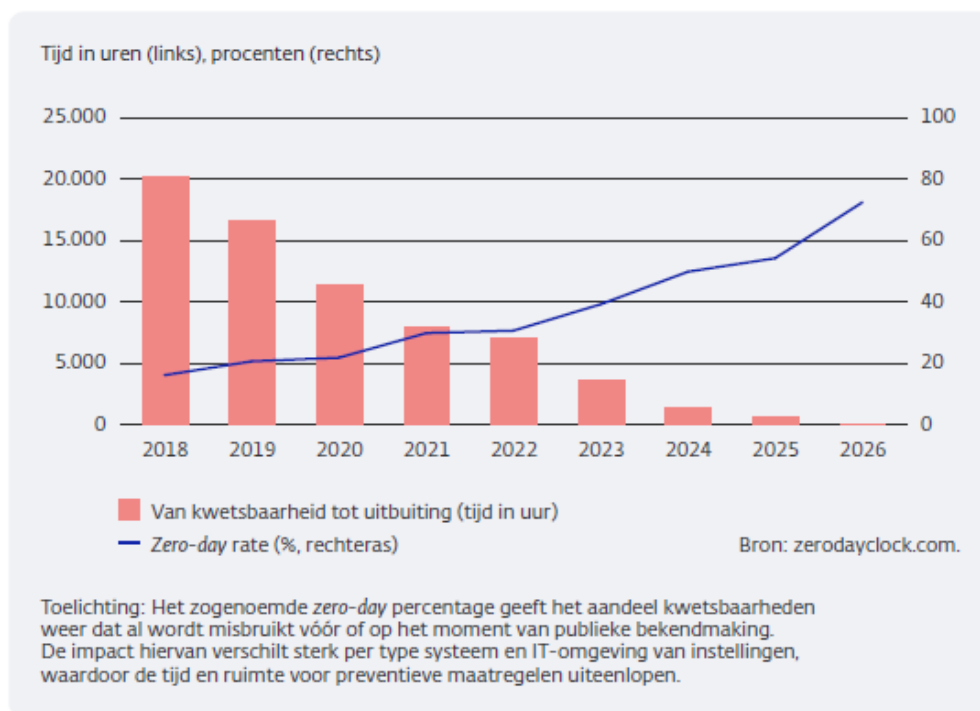
Slide 2. Risicotabel

Belangrijkste risico's	Status	Voorbeeld kanaal
Geopolitieke spanningen & geo-economische fragmentatie		Hogere inflatie en lagere groei door verstoring energiemarkt
Cyberdreiging & operationele verstoringen		Uitval betalingsverkeer door AI-gedreven cyberaanvallen
Prijscorrectie op financiële markten		Abrupte koersdalingen door concentratie van risico's
Schuldhoudbaarheid overheden		Financieringsdruk door extra uitgaven en stijgende rente
Kredietverliezen		Toenemende verliezen op private credit blootstellingen
Klimaat en natuur		Grote schade door extreem weer
Herfinanciering en rente		Financieringsproblemen bij bedrijven door abrupte rentestijging
Prijscorrectie woningmarkt		Hogere rente zet vastgoedprijzen onder druk

De risicotabel geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor de Nederlandse financiële stabiliteit op de korte tot middellange termijn. De kleur van de bol geeft de status van het risico in verhouding tot het langjarige gemiddelde weer: beperkt verhoogd of in lijn met langjarige ontwikkeling (groen), verhoogd (geel) en sterk verhoogd (rood). De toelichting beschrijft een voorbeeld van een kanaal waardoor het risico de financiële stabiliteit kan raken.

Slide 3. Risicotabel

Figuur 2 Cybersecurity kwetsbaarheden worden steeds sneller uitgebuit

Slide 4. Samenhangende risico's

Slide 5. Beleidsopgave

| DNB PUBLIC |

Weerbaarheid vormt een belangrijke beleidsopgave**Financiële instellingen**

Scenarioanalyses en stresstesten

Macroprudentieel raamwerk

Vereenvoudiging, maar met behoud van weerbaarheid

Europese samenwerking

Sterkere interne markt en geïntegreerde kapitaalmarkten

Financiële instellingen: scenarioanalyses en stresstesten

Macroprudentieel raamwerk: vereenvoudiging, maar met behoud van weerbaarheid

Europese samenwerking: sterkere interne markt en geïntegreerde kapitaalmarkten